

SZAKMAI BESZÁMOLÓ
a Nemzeti Kulturális Alap terhére biztosított, vissza nem térítendő támogatás
felhasználásáról

A támogatás témája: 110 éves az MTM Bakonyi Természettudományi Múzeuma geológiai gyűjteménye c. kiállítás elkészítése, vándoroltatása (pályázati azonosító: 3506/02112).

Helyszín(ek): MTM Bakonyi Természettudományi Múzeuma Zirc, Rákóczi tér 3-5 (2015.06.20.: 2500 fő); Laczkó Dezső Múzeum Veszprém, Erzsébet sétány 1. (2015. október 20. – 2016. január 22.: 715 fő); Deák Ferenc Általános Iskola Veszprém, Aradi vértanúk u. 2. (2016. január 22. – 2016. február 10.: 1000 fő); Hangvilla Multifunkcionális Közösségi Tér Veszprém, Brusznai Árpád u. 2. (2016. február 10. – 2016. március 12.: 6000 fő); Bodorka Balaton Aquarium - Balatoni Vízivilág Látogatóközpont, Balatonfüred, Tagore sétány (2016. március 12. – május 31.: 7150 fő).

A támogatás összege: 600 000 Ft.

Pályázati azonosító: Közgyűjtemények kollégiuma 3506/02112

A pályázat megvalósításának időtartalma: 2015.06.01.-2016.05.31.

A projekt szakmai felelőse: Katona Lajos Tamás

A pályázat témája, célja: az MTM Bakonyi Természettudományi Múzeumának geológiai gyűjteményének alapját 110 éve hozta létre az akkori Bakony Múzeumban. Ennek méltó megünneplésére és a múzeumok gyűjteményeinek népszerűsítésére egy vándorkiállítást építettünk, amit elsőként Zircen a Múzeumok Éjszakáján mutattuk be a látogatóknak. A többi helyszínt is úgy választottuk meg, hogy minél szélesebb körben tudjuk bemutatni főként a Bakonyból származó ásványokat és ősmaradványokat. Ebben a pályázatban sikerült elkészíteni és elsőként bemutatni a 2001-ben talált őssorrszarvú koponyájának 3D nyomtatóval elkészített másolatát is.

A vándorkiállítás helyszínei nem voltak egységes méretűek, ezért a kiállított anyag mindig változott mind terjedelemben mind pedig tartalomban. Igyekeztünk úgy összeállítani a bemutatni a tárgyakat, hogy az adott településre jellemző kőzeteket, ősmaradványokat és ásványokat helyezzük a középpontba, ezáltal is hozzájáruljunk a helyi nevezetességek tárának kibővítéséhez.

A vándorkiállítás során több előadást tartottunk a kiállítás történetével kapcsolatban, valamint tárlatvezetésekkel és múzeumpedagógiai foglalkozásokkal népszerűsítettük a múzeumot, a gyűjteményt és a geológia tudományát.

A pályázatban alkalmazott anyagok, eszközök és szolgáltatások listája és azok felhasználásának indoklása:

- **Futárszolgáltatás:** a kiállítás anyagának biztonságos szállítása érdekében választottuk ezt a szolgáltatást, ami tartalmazta a ki/be pakolást, a bútorzat és a bemutatandó tárgyak szállítását is.
- **konzerváló anyag:** a szállítás előtt több olyan ősmaradvány is meg kellett erősíteni azért, hogy ne sérüljenek a folyamatos mozgatás, szállítás során. Erre a célra vásároltunk konzerváló anyagot.
- **Installációs költségek:** a paravánokon A1 és A0-ás posztereken mutattuk be a kiállítás történetét, valamint azokat a tárgyakat és gyűjteményi egységeket, melyeket a folyamatos tudományos vizsgálatok, vagy a méretük folytán nem tudtunk vándoroltatni. Ezen kívül

olyan posztereket is láthatóak voltak, melyek a gyűjteménnyel kapcsolatos tudományos eredményeket mutatták be.

- **Üvegvitrinek:** a kisebb ősmaradványokat több oldalról lehetett tanulmányozni az üvegvitrinek segítségével. Ezen kívül a hely jobb kihasználtsága miatt is célszerűbb volt ilyen bútorokat alkalmazni.
- **3D nyomtatás:** a 2001-es orrszarvú koponyáját csak a múzeum geológiai gyűjteményében tudtuk bemutatni, mert jelenleg még nincs olyan állapotban, hogy szabadon tudjuk mozgatni. Ez az ősmaradvány Közép-Európa legteljesebb pliocén korú koponyája, ami egyben a múzeum egyik legértékesebb lelete is. A koponya minél szélesebb körű bemutatására adott lehetőséget korunk legpontosabb és roncsolásmentesebb másolási technikája a 3D nyomtatás.
- **Festékek, lakkok:** a 3D másolat eredetileg egy fehér színű modell, amit a festékekkel és a lakkal sikerült „eredeti formába” hozni.

Az állammegóvási pályázat részletes ismertetése:

A benyújtott pályázati anyagban több olyan szolgáltatást és eszközt is beépítettünk (pl. elektronikus megjelenítés, számítástechnikai eszközök), ami emelte volna a kiállítás színvonalát, de a csökkentett költségvetés miatt nem tudtunk ilyen eszközöket beszerezni, még a szponzorok támogatása mellett sem. Ezért egy más koncepcióban terveztük meg és bonyolítottuk le a vándorkiállításunkat.

A kiállítás tárgyainak összeválogatását megelőzte egy kisebb fokú konzerválási munka is, mert a tárgyak többségét konzerválni kellett, mielőtt többször szállításnak tettük ki. A vándorkiállítás helyszíneit úgy állítottuk össze, hogy minél szélesebb társadalmi körben tudjuk bemutatni a geológiai gyűjtemény kincseit. Elsőként a **múzeum geológiai gyűjteményében** építettük fel a kiállítást, amit a 2015-ös Múzeumok Éjszakáján mutattuk be. A kiállítás megnyitása után egy előadást is meghallgathattak az érdeklődők, ahol bővebben ismertettük a geológiai gyűjtemény 110 éves történetét, valamint a tudományos és közművelődési szerepét. Utána rendhagyó módon folyamatos tárlatvezetést biztosítottunk. Ezen a napon egy UV fényre aktivizálódó ásvány- és ősmaradvány kiállítást is készítettünk a múzeum nedves laborjában.

A második helyszín a veszprémi **Laczkó Dezső Múzeum** időszakai kiállítótermében volt, amit Laczkó Dezső – a geológiai gyűjtemény egykori alapítója – szobrának megkoszorúzása előzött meg, majd egy ünnepélyes megnyitót követően tekinthették meg ez érdeklődők a kiállítást. A megnyitó napján tárlatvezetést biztosítottunk. Ezt követően 7 veszprémi iskolás osztálynak tartottunk múzeumpedagógiai foglalkozást.

A vándorkiállítás harmadik állomása a veszprémi **Deák Ferenc Általános Iskola** volt, ahol az iskola legforgalmasabb helyszínén, az aulában tudtuk felállítani a kollekciónkat. Azon túl, hogy az iskolában közel 900 diák és tanár jár, az iskolában minden délután több foglalkozás is folyik. Több alkalommal kérték fel a projekt vezetőjét, hogy délutánonként tartson vezetést az időszakai kiállításban. A negyedikként a **veszprémi Hangvilla Multifunkcionális Közösségi Tér** helyszínén történt a kiállítás installálása. A helyszín Veszprém legforgalmasabb kulturális rendezvényterme mellett került kialakításra, ahol hetente legalább 1500-2000 ember fordul meg. Az előadások, rendezvények szüneteiben folyamatosan látogatták a kiállítást a rendezvények résztvevői. Itt az intézmény kérésére elmaradt a hivatalos kiállítás megnyitó, de több alkalommal történt kiállítás vezetés a helyszínen. Ebben a kulturális rendezvényközpontban jellemzően más érdeklődésű közönségnek tudtuk megmutatni a gyűjtemény történetén kívül Veszprém és a környékbeli települések geológiai értékeit.

Az ötödik megállóként a **balatonfüredi Bodorka Balaton Aquarium Vízivilág Látogatóközpont** adott otthont a gyűjtemény bemutatását szolgáló kiállításnak. A programok

„ütközése” miatt elmaradt a kiállítás hivatalos megnyitója, viszont annál több látogatót eredményezett a vándorkiállításnak. Már a kiállítás építéskor is nagy érdeklődés volt.

A geológiai gyűjtemény kiállításának pályázat eredményei:

A kiállítást öt helyszínen mutattuk be 3 településen. Az időpontok előzetes választása sikeresnek mondható, mert a veszprémi muzeális intézményben, abban az időszakban hozott látogatókat, amikor a legkevesebb a látogató, az iskolában tanítás alatt volt bemutatva a kollekción, a Látogatóközpontokban pedig a legnagyobb látogatottságú szezonban sikerült bemutatni a térség geológiai értékeit.

A kiállítás költségvetése lehetővé tette, hogy a népszerűsítsük a múzeumi gyűjteményeket és a geológia tudományát. Bemutathattuk a gyűjtemény 150 darab legértékesebb és legszebb tárgyait, melyek főként a Bakonyból, kisebb mértékben Európából származnak (ásványok, ősmaradványok). Lehetőség nyílt arra, hogy elkészítsük Közép-Európa egy legértékesebb és legritkább pliocén korú orrszarvú koponyájának hiteles másolatát, amit több helyszínen is bemutattunk.

A vándorkiállítás 12 hónapig volt látható 5 helyszínen. Ez idő alatt **17 365** látogatója volt az intézményeknek, ezáltal a kiállításnak is. Ez egy alsó becslés, ami azt jelenti, hogy az iskolában folyó délutáni foglalkozások létszámát valamint a Hangvilla egyéb látogatóit (az étteremben megfordultak és az intézményben működő egyéb foglalkozások) nem számolják.

Képes melléklet a 110 éves a MTM Bakonyi Természettudományi Múzeuma geológiai gyűjteménye c. pályázat szakmai beszámolójához

2015.06.20. Múzeumok Éjszakája, Zirc

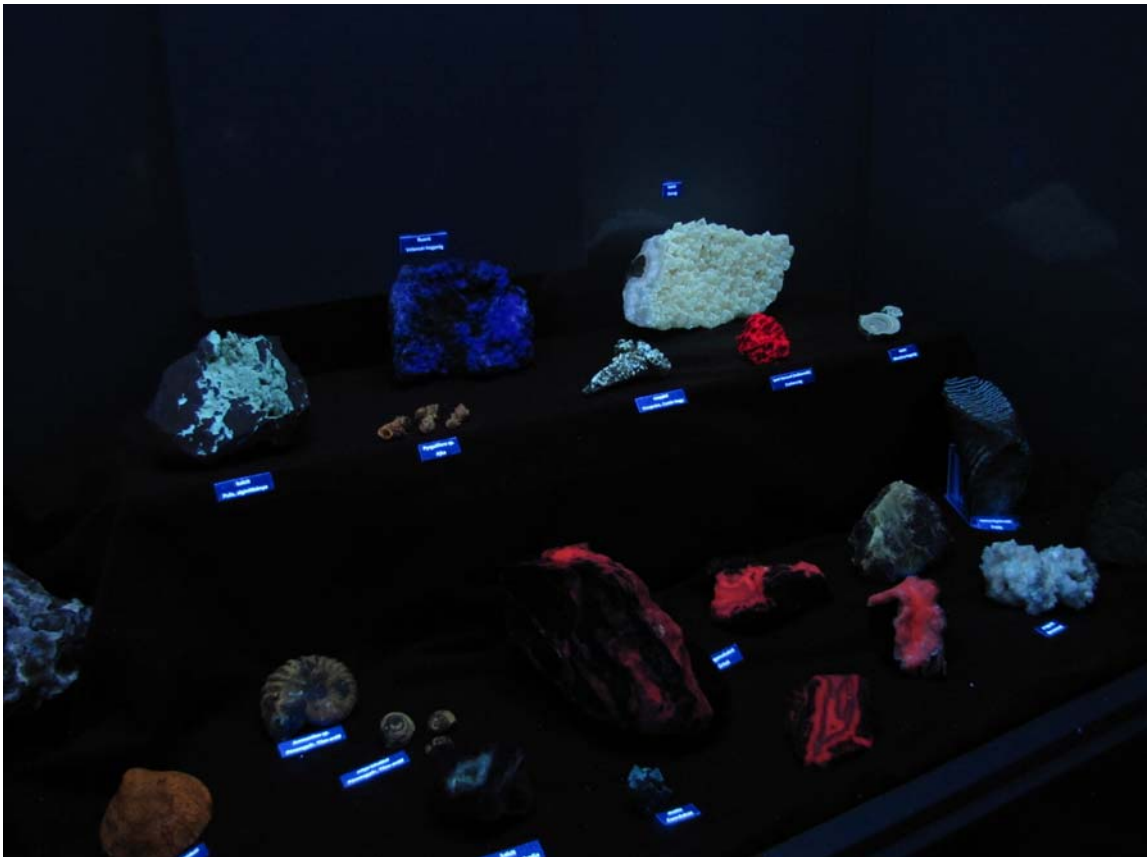

2016.06.20. UV kiállítás a Múzeumok Éjszakáján, Zirc

2016.01.19. Laczkó Dezső Múzeum, múzeumpedagógiai foglalkozások., Veszprém

2016.02.05. Deák Ferenc Általános Iskola, Veszpém

2016.02.12. Hangvilla Multifunkcionális Közösségi Tér, Veszprém

**2016.04.13. Bodorka Balaton Aquarium - Balatoni Vízvilág Látogatóközpont,
Balatonfüred**

ARVAZOK

MTA Balatoni Limnológiai Kutatóintézet
www.btki.hu, www.mindenbalaton.hu

A Balatonban és a többi víztestben az egyik legjelentősebb szennyező a légi és vízgyűjtő területéről a kullancsok 240 faja. Az árvízgyűjtőknek nagy szerepe van a Balatonban előforduló szennyezőanyagok elvezetésében. Az MTA BTKI munkatársai kimutatták, hogy a Balaton vízminőségének javításához csökkenteni kell a légi szennyezőanyagok és a vízgyűjtő területen lévő árvízgyűjtők mennyiségét is csökkenteni.

A nyílt víztestek legjelentősebb légi szennyezőanyaga.

Az árvízgyűjtők mennyiségének változása az évek során.

Az árvízgyűjtők nemcsak a vízminőség javításában, hanem a vízgyűjtő területen élő állatok számára is fontos szerepet játszanak. Az MTA BTKI munkatársai kimutatták, hogy a vízgyűjtőkben élő állatok mennyisége is csökkent.

Az árvízgyűjtők mennyiségének csökkentése a vízminőség javításának egyik fontos lépése. Az MTA BTKI munkatársai kimutatták, hogy a vízgyűjtőkben élő állatok mennyisége is csökkent.

Új Magyarország
Környezetvédelem és Árvízkezelésért
EU

